

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Małgorzata Czarторыska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2024 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie P. G. skazanego z art. 244 k.k.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na niekorzyść oskarżonego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie z dnia 4 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 63/23,

uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.

Michał Laskowski

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

P. G. został oskarżony o to, że w dniu 7 lutego 2023 r. w miejscowości K. W., gmina O., powiecie r., województwie [...], kierował rowerem po drodze publicznej pomimo sądowego zakazu kierowania rowerami, orzeczonego na okres 6 miesięcy prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radziejowie o sygn. akt II W 296/22, obowiązującego w okresie od 18 listopada 2023 r. do 18 maja 2023 r., tj. o czyn z art. 244 k.k. (k. 12).

Sąd Rejonowy w Radziejowie wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 63/23, uznał oskarżonego P. G. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, z tym ustaleniem, że zakaz obowiązywał od dnia 18 listopada 2022 r. (co należy korespondować ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym), tj. występkę z art. 244 k.k. - i za to na podstawie art. 244 k.k., przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 120 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Nadto, na podstawie art. 43b k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w O. przez okres jednego miesiąca.

Sąd wydał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów i zwolnił oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia (k. 23).

Wskazany wyrok uprawomocnił się w dniu 12 kwietnia 2023 r., bez postępowania odwoławczego (k. 24).

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny w drodze kasacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego P. G. zaskarżył ten wyrok w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym, o którym stanowi przepis art. 43a § 2 k.k.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 43a § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 r., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego P. G. - w związku ze skazaniem za popełniony w dniu 7 lutego 2023 r. czyn zabroniony z art. 244 k.k. – świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie co najmniej 5.000 złotych, podczas gdy zgodnie z przywołanym przepisem, w razie skazania m.in. za

przestępstwo określone w art. 244 k.k., orzeczenie świadczenia pieniężnego ma charakter obligatoryjny.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k. i uwzględnienie w całości. Należy się zgodzić ze skarżącym, że wyrok Sądu Rejonowego w Radziejowie zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego, wskazanym w zarzucie kasacji.

Przepis art. 43a § 2 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1855) i obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 r. stanowi - „W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 165a § 1 lub 2, art. 171 § 1, 2 lub 3, art. 174 § 1, art. 178a § 1, art. 178b, art. 179, art. 180, art. 200a § 1 lub 2, art. 200b, art. 202 § 4b lub 4c, art. 244, art. 255a § 1 lub 2, art. 258 § 1, art. 263 § 2 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5.000 złotych, do wysokości określonej w § 1”.

A zatem, świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej sąd obligatoryjnie orzeka w wypadku skazania za przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k., art. 179 k.k. i art. 180 k.k. – jak również art. 244 k.k. – ustawa nie przewiduje od tego żadnego wyjątku (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 września 2022 r., I KK 203/22, LEX nr 3490296; z dnia 25 lutego 2021 r., V KK 543/20, LEX nr 3193586*). Zgodnie zatem z przywołanym przepisem, w jego brzmieniu obowiązującym zarówno w czasie popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu, tj. 7 lutego 2023 r., jak i w czasie wyrokowania w sprawie, tj. 4 kwietnia 2023 r., skazując P. G. za występki określony w art. 244 k.k. – czyli wymieniony w katalogu zawartym w dyspozycji art. 43a § 2 k.k. – Sąd był zobligowany do orzeczenia świadczenia pieniężnego. Nie ma najmniejszych wątpliwości, że wobec P. G. wydano wyrok skazujący za występki z art. 244 k.k. Okoliczność ta generowała więc obowiązek orzeczenia środka karnego w postaci

świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5.000 zł (czego nie dostrzegł również oskarżyciel publiczny wnioskując na rozprawie o zastosowanie określonych sankcji karnych lecz bez propozycji orzeczenia także omawianego środka karnego k. 22v).

Bezspornym jest, iż opisane uchybienie miało rażący i istotny wpływ na treść wyroku. Z nieuprawnioną korzyścią dla oskarżonego nie orzeczono bowiem wobec niego obligatoryjnego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, a zatem nie poniósł on wszystkich konsekwencji prawnych swojego zachowania.

W rezultacie więc, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść oskarżonego uchylił wyrok w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym, o którym stanowi przepis art. 43a § 2 k.k. i przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radziejowie. Ponownie procedując w sprawie Sąd ten zobligowany będzie do uwzględnienia powyższych uwag i reguły określonej w art. 43a § 2 k.k.

Michał Laskowski

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

[ms]